

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

підготовки бакалавра

спеціальності К9 Правоохоронна діяльність

освітньо-професійної програми Правоохоронна діяльність

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Конституційне право» підготовки бакалавра, галузі знань К Безпека та оборона, спеціальності К9 Правоохоронна діяльність, за освітньо-професійною програмою Правоохоронна діяльність.

Розробник: Ленгер Я. І., професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор юридичних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(к.ю.н., доц. Фідря Ю.О.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Протокол № 01 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(д.ю.н., проф. Книш С. В.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (заочна) форма навчання	Галузь знань К Безпека та оборона, спеціальність К9 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання – 1-й
		Семестри: 1-ий
		Лекції: 28 год.
		Практичні (семінарські): 30 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота - 50 год.	
	Консультації - 12 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання: українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань К Безпека та оборона, спеціальність К9 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
		Самостійна робота 118 год.
ІНДЗ: немає	Консультації 18 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова викладання		українська

II. Інформація про викладача

Ленгер Яна Іванівна

Науковий ступінь: доктор юридичних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Контактна інформація: Lenher.Yana@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. **Анотація освітнього компонента.** Освітній компонент «Конституційне право» є фундаментальною навчальною дисципліною, що відноситься до циклу нормативної підготовки здобувачів бакалаврського рівня спеціальності правоохоронна діяльність. Вказаний освітній компонент займає важливе місце у правовій системі України як провідна галузь публічного характеру. Він регулює суспільні відносини, які стосуються найважливіших питань держави і суспільства: основи конституційного устрою України; конституційний статус людини і громадянина; форми прямого і представницького народовладдя; а також конституційну систему, повноваження, порядок формування та діяльності органів державної влади за їх поділом на законодавчу, виконавчу і судову; встановлює територіальний устрій і місцеве самоврядування в Україні. При вивченні цього освітнього компоненту здобувачі повинні засвоїти текст чинної Конституції України та основні положення інших законодавчих актів, а також ознайомитись із практикою здійснення конституціоналізму в Україні.

2. Пререквізити

Вивчення освітнього компонента «Конституційне право» передбачає наявність базових знань з теорії права, правничої аргументації, правничого письма, а також навиків у тлумаченні та реалізації права.

Постреквізити

Вивчення освітнього компонента «Конституційне право» необхідне для вивчення «Адміністративного права», «Міжнародного права», «Адміністративної відповідальності», тощо.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета нормативного освітнього компонента – засвоєння студентами основних теоретичних положень науки конституційного права України; формування цілісного уявлення про конституційне право як галузь національного права і науки, теорію конституції і основний зміст інститутів конституційного права; формування навичок аналізу конституційно-правових актів та узагальнення конституційно-правового досвіду України в сфері здійснення конституційного ладу та реалізації конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.

Завданням нормативного освітнього компонента є забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів, що володіють ґрунтовними знаннями в галузі конституційного права, вміють використовувати їх у повсякденному житті та професійній діяльності.

4. Результати навчання (Компетентності)

За підсумками вивчення ОК «Конституційне право» у здобувачів освіти повинен бути сформований відповідний набір компетентностей та досягнуті відповідні результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК 2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі набудуть таких soft skills:

- уміння чітко, логічно і стисло формулювати думку;
- навички активного слухання;
- здатність працювати в умовах обмеженого часу;
- уміння застосовувати норми права в конкретних ситуаціях;
- здатність обґрунтовувати юридичні рішення;
- навички побудови юридичних аргументів.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Ко нс у ль т.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Теорія Конституційного права України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.						
Тема 1. Конституційне право України як галузь	8	2	2	4		ДС, Т,

права, наука і навчальна дисципліна					6	РЗ/К, Р/ 4
Тема 2. Конституційно-правові відносини. Конституційно-правова відповідальність. Основи конституційного ладу України	8	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 3. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні	16	6	6	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні	8	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 5. Форми безпосередньої демократії в Україні	8	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Модульна контрольна робота 1						30
Разом за змістовим модулем 1	54	14	14	20	6	
Змістовий модуль 2. Конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні						
Тема 6. Верховна Рада України: конституційна природа парламенту України, повноваження, склад і структура. Організація роботи парламенту України. Конституційно-правовий статус народного депутата України	13	4	4	5	6	ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 7. Конституційно-правовий статус Президента України. Дostroкове припинення повноважень Президента України. Органи і служби при Президентові України	11	2	4	5		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 8. Виконавча влада в Україні	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 9. Судова влада в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 10. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 11. Місьцеве самоврядування в Україні	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ/К 4
Модульна контрольна робота 2						30
Разом за змістовим модулем 2	66	14	16	30	6	
Усього годин	120	28	30	50	12	100 балів

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ бали
	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Ко нс у ль т.	
Змістовий модуль 1. Теорія Конституційного права України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.						
Тема 1. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна	12	0,5	0,5	11	9	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 5
Тема 2. Конституційно-правові відносини. Конституційно-правова відповідальність. Основи конституційного ладу України	11,5	0,5		11		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 5
Тема 3. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні	13	1	1	11		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10

Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні	12,5	0,5	1	11		ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 5. Форми безпосередньої демократії в Україні	12	0,5	0,5	11		ДС, Т, РЗ/К, Р/5
Модульна контрольна робота 1						15
Разом за змістовим модулем 1	70	3	3	55	9	
Змістовий модуль 2. Конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні						
Тема 6. Верховна Рада України: конституційна природа парламенту України, повноваження, склад і структура. Організація роботи парламенту України. Конституційно-правовий статус народного депутата України	12,5	0,5	1	11	9	ДС, Т, РЗ/К/10
Тема 7. Конституційно-правовий статус Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Органи і служби при Президентові України	12,5	0,5	1	11		ДС, Т, РЗ/К/5
Тема 8. Виконавча влада в Україні	12,5	0,5	1	11		ДС, Т, РЗ/К/5
Тема 9. Судова влада в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури	11,5	0,5	1	10		ДС, Т, РЗ/К/5
Тема 10. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України	11	0,5	0,5	10		ДС, Т, РЗ/К/5
Тема 11. Місцеве самоврядування в Україні	11	0,5	0,5	10		ДС, Т, РЗ/К/5
Модульна контрольна робота 2						15
Разом за змістовим модулем 2	80	3	5	63	9	
Усього годин	150	6	8	118	18	100 балів

* **Форми контролю:** ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Формами самостійної роботи здобувача з ОК «Конституційне право» є: опрацювання прослуханого лекційного матеріалу (презентації лекцій, письмові конспекти лекцій); вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на практичних заняттях; опрацювання опублікованих у фахових та інших виданнях статей з обраної теми; підготовка (написання) письмових робіт – реферату, розв'язування задач (кейсів), що включає підбір необхідних джерел інформації та їх опрацювання; написання й редагування тексту; належне його оформлення.

Завдання для самостійної роботи розробляються на кожен навчальний рік окремо з урахуванням змін до законодавства. Завдання для самостійної роботи входять до плану практичного заняття кожної теми.

Завдання до самостійної роботи не оцінюються окремо. Контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем освіти, здійснюється під час проведення практичних занять, а також під час іспиту.

7. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту).

Максимальна кількість балів за поточний контроль – 70 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача освіти під час занять;
- своєчасне виконання завдань/робіт, щодо яких встановлено дедлайни.

Не допускається:

- ✓ пропуск занять без поважних причин;
- ✓ систематичні запізнення на заняття;
- ✓ користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативних актів та в інших навчальних цілях).

Політика щодо академічної доброчесності.

Вивчаючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

У межах освітнього процесу використання технологій штучного інтелекту здійснюється з урахуванням Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти (Міністерство цифрової трансформації України, МОН України, 2025). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущені практичні заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань практичного заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на практичних заняттях.

Пропуски на практичних заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі (каб. В-318). Перескладання екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів (протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.).

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість бонусних балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

8. Підсумковий контроль

Згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 року (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі модульного контролю та екзамену.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи або тесту) та проводиться або під час навчального заняття (його частини).

Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 30 балів.

Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів.

Допуском до складання іспиту є отримання здобувачем освіти протягом поточної роботи не менше 35 балів. Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні роботи до дати іспиту під час основної сесії.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність.

Якщо підсумкові бали поточного контролю та підсумкового модульного контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка з ОК.

Екзамен проводиться в усній формі.

Перелік питань на екзамен

1. Поняття конституційного права.
2. Предмет і метод конституційного права.
3. Завдання, функції та методи конституційного права.
4. Принципи конституційного права. Конституційне право як наука і навчальна дисципліна
5. Поняття системи конституційного права та її складові елементи.
6. Інститути конституційного права України.
7. Норми конституційного права
8. Поняття і зміст джерел конституційного права.
9. Види джерел конституційного права.
10. Юридична природа джерел конституційного права.
11. Поняття та склад конституційно-правових відносин.
12. Суб'єкти конституційно-правових відносин.
13. Об'єкти конституційно-правових відносин.
14. Юридичні факти в конституційно-правових відносинах
15. Поняття та види юридичної відповідальності в конституційному праві.
16. Конституційно-правова відповідальність.
17. Види конституційно-правової відповідальності.
18. Загальна характеристика конституційного ладу України.
19. Конституційні основи державного ладу України.
20. Конституційні основи суспільного ладу України.
21. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права.
22. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні.
23. Механізм реалізації та гарантії прав та свобод людини і громадянина.
24. Поняття про громадянство.
25. Принципи громадянства України.
26. Підстави набуття та припинення громадянства.
27. Система органів, які вирішують питання громадянства.

28. Правовий режим іноземців та осіб без громадянства.
29. Поняття і види безпосереднього народовладдя в Україні.
30. Вибори в Україні. Референдуми в Україні.
31. Державна влада як інститут конституційного права.
32. Конституційні засади закріплення, організації і здійснення державної влади в Україні.
33. Поняття, система і види органів державної влади.
34. Верховна Рада – вищий представницький орган держави, єдиний орган законодавчої влади України.
35. Склад і структура Верховної Ради України.
36. Компетенція Верховної Ради України.
37. Організаційні форми діяльності Верховної Ради.
38. Основи законодавчого процесу.
39. Правова природа інституту глави держави.
40. Загальна характеристика конституційно-правового статусу президента. Функції та повноваження Президента.
41. Підстави дострокового припинення повноважень Президента України.
42. Поняття органів виконавчої влади та їх система.
43. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади України.
44. Склад, функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
45. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.
46. Місцеві органи виконавчої влади
47. Конституційний Суд України єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.
48. Склад та порядок формування Конституційного Суду.
49. Повноваження Конституційного Суду.
50. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України.
51. Поняття судів загальної юрисдикції та їх види.
52. Функції та повноваження прокуратури України.
53. Основні засади судочинства в Україні
54. Поняття прокуратури України.
55. Функції та повноваження прокуратури України.
56. Система і структура прокуратури.
57. Акти органів прокуратури
58. Поняття територіального устрою України.
59. Система адміністративно-територіального устрою України.
60. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.
61. Поняття місцевого самоврядування.
62. Система і функції місцевого самоврядування в Україні.
63. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування.
64. Організаційно-правові форми місцевого самоврядування в Україні.
65. Гарантії місцевого самоврядування. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з місцевими органами державної влади.

Підсумкова оцінка з ОК «Конституційне право» визначається в балах як сума оцінок поточного та підсумкового контролю: $70+30=100$ балів (бали вказано у максимальних значеннях).

9. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня

75 - 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (4 бали денна / 10 балів заочна форма навчання)

№ п/ п	Бали	Бали	Пояснення
	денна ф.н.	заочна ф.н.	
1	4 - 3,5	10 - 8	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	3 - 2,5	8 - 6	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати під час розв'язування задач та аргументувати свою відповідь;
3	2 – 1,5	6 - 3	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство,

			але не обґрунтовує свою відповідь;
4	1 - 0	2 - 1	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

Оцінювання модульної контрольної роботи (денна (очна) та заочна форми навчання) – 30 / 15 балів

№ п/п	Бали д.ф.	Бали з.ф.	Оцінка відповідно ECTS
1	30-25	15-13	здобувач освіти повно відповідає на питання модульної контрольної роботи, вільно володіє термінологією, вміє застосовувати норми законодавства при відповіді на питання та аргументувати свою позицію;
2	24-20	12-9	здобувач освіти при відповіді на питання модульної контрольної роботи допускає поодинокі неточності; володіє термінологією; знає нормативно-правові акти з питання контрольної роботи; вміло застосовує норми законодавства при відповіді на питання;
3	19-11	8-5	здобувач освіти поверхнево володіє більшістю питаннями модульної контрольної роботи, знає основні категорії та нормативно-правові акти; використовує норми законодавства, але не пояснює їх застосування при відповіді на питання;
4	10-0	4-0	здобувач освіти не може дати аргументовано відповідь на питання модульної контрольної роботи, висловлює власну думку при відповіді на питання без посилання на норми законодавства, володіє окремими правовими категоріями.

Оцінювання виконання екзаменаційного завдання / відповіді на екзамені (макс. – 30 балів):

30-25 балів	передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна, з елементами самостійності: зокрема, повністю дотримана структура відповіді, наведено актуальні приклади з метою ілюстрації пропонуваніх тез / відповідей; наведено релевантне законодавство, на основі якого сформульовано думку (наведено й міжнародні нормативні акти).
24-19 балів	передбачає достатній рівень знань і навичок: відповідь логічна, але містить деякі неточності: зокрема, при формулюванні узагальнень,

	наведенні прикладів; не повністю дотримана структура відповіді, з метою ілюстрації пропонувані тез / відповідей наведено лише один приклад або декілька, але не релевантних; наведені релевантні національні та/або міжнародні нормативні акти, але перелік не повний.
18-12 балів	передбачає наявність знань лише основних понять та правових явищ, дотичних до змісту курсу, здобувач освіти відповідає на питання, але лише у загальних рисах розуміється на матеріалі, відповіді неповні, містять суттєві неточності та помилки; не дотримана структура відповіді, з метою ілюстрації пропонувані тез / відповідей наведено один приклад або декілька, але не релевантних; наведені нерелевантні нормативні акти
11-5 балів	передбачає неповні, фрагментарні знання здобувачем основних понять та правових явищ; здобувач не сформулював конструктивних відповідей, а наведені ним тези чи одиничні аргументи містять істотні недоліки та/або грубі помилки; здобувач не відповів на одне із завдань
4-0 балів	здобувач освіти взагалі не розкрив поставлені питання, не продемонстрував, що засвоїв матеріал в достатньому обсязі для подальшого навчання

10. Рекомендована література та Інтернет-ресурси:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
5. Виборчий кодекс України 19 грудня 2019 року № 396-IX. *Голос України*. № 251. 28 грудня 2019.
6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text.
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
8. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2011. № 59. Стор. 83. Ст. 2347.
9. Про внесення зміни до статті 15 Закону України "Про доступ до публічної інформації" щодо зменшення строку оприлюднення проектів нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування: Закон України від 15.09.2020 № 890-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/890-20#Text>
10. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII: Закон України. *Офіційний вісник України*. 2014. № 36. Ст. 957.
11. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 25. Ст. 20.

Навчальна та наукова література:

Основна

1. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина: навч. посіб. / В. В. Молдован, Л. І. Чулінда. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 206 с.
2. Конституційне право : навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.
3. Конституційне право України: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти. Одеса, 2020. 242 с.

4. Права людини в особливих правових режимах: досвід України : монографія / Д. С. Терлецький, О. В. Марусяк, Ю. Д. Батан, М. В. Афанасьєва та ін. ; за заг. ред. д.ю.н., проф. М. В. Афанасьєвої. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 356 с.

Додаткова

1. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ ; за заг. Ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
2. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
3. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навч. посібник. –2-е вид. перероб. і доп. / кол. авт.; за ред. д.ю.н., доц. В.О. Боняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2018. 260 с.
4. Берназюк Я.О. Легітимні очікування (reasonable expectations) як складова принципу юридичної визначеності у вітчизняній та європейській судовій практиці. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2021. № 2. С. 13–28.
5. Буханевич О.М., Кузніченко С.О., Мерник А.М. Зарубіжний досвід конституційно-правового регулювання обмеження прав людини в умовах надзвичайного та воєнного станів. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. № 2. С. 56–65.
6. Величко Д.М., Савицька Л.С. Проблемні аспекти застосування практики Європейського суду з прав людини національними судами. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 1. С. 139–143.
7. Віткова В.С. Система гарантій конституційного права на інформацію. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 2. С. 30–33.
8. Стрельцова О. Конституціоналізація співробітництва України з ЄС на підставі угоди про асоціацію: перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Юридичні науки. 2021. С. 57–61.
9. Oleksandr Stasiuk, Yana Lenher, Viktoriia Koretska, Nataliia Riabikh, Andrii Samilo/ OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS UNDER THE CONDITIONS OF NATIONAL LAW ADAPTATION TO THE NORMS OF THE EUROPEAN UNION. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 13/02-XXXV. P. 107–111. (Web of Science).
10. Ленгер Я. Колізії в локальній правотворчості. Конституційно-правові академічні студії. Ужгород. 2021. №1. С. 56–65. DOI: <https://doi.org/10.24144/2663-5399.2021.1.06>
11. Ленгер Я. І., Вісин В. В. Становлення юридичної компаративістики як напряму сучасної правової науки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 54. Т. 1. С. 124-128 . DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.28>
12. Ленгер Я. І., Вісин В. В., Євроатлантичні традиції конституціоналізації державно-територіального устрою українських земель (на прикладі проекту конституції УНР О.Ейхельмана). *Нове українське право*. Євроінтеграція. № 6. 2022. С. 62–68.
13. Ленгер Я. І. Демократія та права людини. *Історико-правовий часопис*. 2023. № 2 (21). С. 31–37.
14. Ленгер Я. І. Роль принципу верховенства права при застосуванні санкцій конституційно-правової відповідальності. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 134–139. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.18>
15. Ленгер Я. І. Конституційно-правова та політична відповідальність уряду: відмежування від інших видів відповідальності. *Право і суспільство*. 2024. № 5. С. 464–469. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.68>
16. Ленгер Я. І. Люстрація як санкція конституційно-правової відповідальності: досвід Угорщини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 10. С. 599–601. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/141>

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: <https://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: <https://ombudsman.gov.ua/>
3. Єдиний реєстр громадських формувань в Україні: <https://rgf.minjust.gov.ua/home/index>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції (відомості про політичні партії): <https://minjust.gov.ua/m/4561>
5. Порядок звернень громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій: <https://www.zoda.gov.ua/news/7419/poryadok-zvernennyagromadyan-do-organiv-derzhavnoji-vladi-ta-mistsevogo-samovryaduvannya,->

[pidprijemstv,-ustanov-ta-organizatsiy.html](#)

6. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України: <http://ccu.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Президента України: <http://president.gov.ua>